

HOSPODAŘENÍ S PENĚZI

Lenka Mužíčková
Generation Europe, z. s.
2020

OBSAH

- Hospodaření jednotlivce a domácnosti
- Aktivní metody vyučování

HOSPODAŘENÍ - POJMY

příjmy – výdaje – rozpočet

Příjem = to, co dostávám

Výdaj = to, co zaplatím/utratím

Rozpočet = plán příjmů a výdajů za určité období

HOSPODAŘENÍ - POJMY

příjmy

- Mzda/plat = odměna za práci
- Důchod
- Jiné příjmy (z podnikání, z pronájmu...)

HOSPODAŘENÍ - POJMY

výdaje

- Bydlení (nájemné voda, elektřina, plyn, opravy a údržba)
- Potraviny a drogerie
- Telekomunikace
- Oblečení a boty
- Zdraví
- Volný čas, kultura, sport
- Doprava
- Pojištění
- Domácí mazlíček
- Cigarety a alkohol

HOSPODAŘENÍ - POJMY

Rozpočet

- srovnání příjmů a výdajů za určité období

(Podle definice FG: finančně gramotný občan se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen **odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet**)

HOSPODAŘENÍ - POJMY

Rozpočet

VÝDAJE domácnosti (podle účelu)		0 Kč	PŘÍJMY domácnosti (podle zdroje)	0 Kč		
VÝDAJE SOUVISEJÍCÍ S BYDLENÍM		PŘÍJMY Z POVOLÁNÍ				
splátka úvěru na bydlení (úrok + úmor)*		vstupné (kina, divadla, koncerty, výstavy, prohlídky, ...)	hlavní celkový čistý příjem domácnosti			
fond oprav*		knihy, noviny, časopisy	vedlejší celkový čistý příjem domácnosti			
pojištění nemovitosti*		sport a pohyb (vstupné, vybavení, ...)	případné finanční zaměstnanecké benefity			
nájemné		cestování, resp. dovolená (vč. cestovního pojištění)	honoráře			
komodity (elektřina, voda, plyn, teplo)		restaurace	CELKEM	0 Kč		
občanské poplatky (za úklid, odvoz odpadů ap.)		domácí zvířata (vč. poplatku za psa)	PŘÍJMY OD STÁTU (SOCIÁLNÍ A JINÉ DÁVKY)			
koncesionářské poplatky (TV, rozhlas)		kutlíství, zahrádkaření, rybaření	starobní či jiný důchod			
vybavení a údržba domácnosti		chata/chalupa	rodičovský příspěvek			
pojištění domácnosti		další koníčky (hudba, film, sběratelství, ...)	podpora v nezaměstnanosti			
další výdaje		CELKEM	jiné sociální dávky (na bydlení, na děti)			
*jen v případě vlastnického bydlení		VÝDAJE NA HRÁČKY A ZÁVISLOSTI				
CELKEM	0 Kč	alkohol, cigarety, tabák	přeplatky na dani	CELKEM 0 Kč		
BĚŽNÉ VÝDAJE		KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY				
potraviny		sázky a loterie	pronájem vlastní nemovitosti			
pravidelné stravování v jídelnách a v restauraci		počítačové hry	vyplacené úroky z vkladů a dividendy			
ošacení a obuv		další hračky	prodej cenných papírů			
drogerie		CELKEM	CELKEM	0 Kč		
		VÝDAJE NA TVORBU ÚSPOR A REZERV				
léky a regulační poplatky u lékaře		rezervy na větší výdaje vybavení (nábytek, spotřebiče)	OSTATNÍ PŘÍJMY			
MHD		rezerva na roční vyúčtování poplatků za bydlení	přijaté finanční dary			
telefonování		rezerva na rekonstrukci majetku	výhry			
internet		rezerva na pokuty, sankce, právní zastoupení	jiné (mimořádné) příjmy			
ostatní služby (kadeřník, čistírna, ...)		rezerva na mimořádné zdravotní výdaje, na veterináře	CELKEM	0 Kč		
CELKEM	0 Kč	spoření na vlastní bydlení	BILANCE Vašeho rozpočtu: Váš rozpočet je vyrovnaný			
VÝDAJE NA VZDĚLÁNÍ A VÝCHOVU		spoření na penzi				
školné (MŠ, ZŠ, družina, SŠ, VŠ)		spoření na vzdělání dětí				
učebnice		spoření na dovolenou				
jazykové kurzy		další spoření				
ostatní vzdělávací kurzy (rekvalifikační apod.)		CELKEM				
dětské kroužky (hudební, výtvarné, sportovní, taneční)		OSTATNÍ VÝDAJE				
dětské tábory		splátky úvěrů a půjček (jiné než z úvěru na bydlení)				
CELKEM	0 Kč	životní pojištění				
VÝDAJE NA AUTOMOBIL (či jiné vozidlo)		úrazové a nemocenské pojištění				
splátka leasingu (nebo jiného úvěru)		pojištění odpovědnosti za škody v občanském životě				
palivo (benzín/nafta, plyn)		bankovní a jiné poplatky				
povinné ručení		členské příspěvky				
havarijní pojištění		příspěvky na charitu				
údržba a opravy		dárky				
dálniční známka		případné daně, clo				
jiné poplatky (STK, emise) a další výdaje		výživné (alimenty)				
CELKEM	0 Kč	CELKEM	0 Kč			

HOSPODAŘENÍ - POJMY

rozpočet

- Přebytkový: příjmy $>$ výdaje
- Schodkový: příjmy $<$ výdaje
- Vyrovnaný: příjmy $=$ výdaje

HOSPODAŘENÍ - POJMY

Rozpočet – kontrolní otázky:

příjmy		výdaje	
mzda matky	20 000 Kč	nájem, energie, voda	8 500 Kč
mzda otce	30 000 Kč	jídlo	9 600 Kč
příjmy z pronájmu	1 500 Kč	kosmetika, drogerie	2 500 Kč
		internet, mobily	1 800 Kč
		volný čas	5 000 Kč
		provz auta, doprava	3 800 Kč
		péče o kočku	800 Kč
		splátky úvěru	5 000 Kč
		kapesné pro děti	1 000 Kč
příjmy celkem	51 500 Kč	výdaje celkem	38 000 Kč

Podle tabulky urči, jak domácnost hospodaří?

- se schodkem
- s přebytkem
- vyrovnaně

HOSPODAŘENÍ - POJMY

Rozpočet – kontrolní otázky:

příjmy		výdaje	
mzda matky	20 000 Kč	nájem, energie, voda	8 500 Kč
mzda otce	30 000 Kč	jídlo	9 600 Kč
příjmy z pronájmu	1 500 Kč	kosmetika, drogerie	2 500 Kč
		internet, mobily	1 800 Kč
		volný čas	5 000 Kč
		provz auta, doprava	3 800 Kč
		péče o kočku	800 Kč
		splátky úvěru	5 000 Kč
		kapesné pro děti	1 000 Kč
příjmy celkem	51 500 Kč	výdaje celkem	38 000 Kč

Podle tabulky urči, jak domácnost hospodaří?

- se schodkem
- **s přebytkem**
- vyrovnaně

HOSPODAŘENÍ - POJMY

Rozpočet – kontrolní otázky:

příjmy		výdaje	
mzda matky	16 000 Kč	nájem, energie, voda	10 500 Kč
mzda otce	18 000 Kč	jídlo	7 500 Kč
		internet, mobily	1 500 Kč
		provz auta, doprava	3 800 Kč
		péče o hada	1 000 Kč
		splátky úvěru	8 000 Kč
		alkohol, cigarety	5 000 Kč
příjmy celkem	34 000 Kč	výdaje celkem	37 300 Kč

Navrhni řešení, aby domácnost hospodařila vyrovnaně:

- a) zvýšit příjmy, například brigádou
- b) snížit výdaje, například přestat platit za elektřinu
- c) snížit výdaje, například ušetřit za alkohol a cigarety

HOSPODAŘENÍ - POJMY

Rozpočet – kontrolní otázky:

příjmy		výdaje	
mzda matky	16 000 Kč	nájem, energie, voda	10 500 Kč
mzda otce	18 000 Kč	jídlo	7 500 Kč
		internet, mobily	1 500 Kč
		provz auta, doprava	3 800 Kč
		péče o hada	1 000 Kč
		splátky úvěru	8 000 Kč
		alkohol, cigarety	5 000 Kč
příjmy celkem	34 000 Kč	výdaje celkem	37 300 Kč

Navrhni řešení, aby domácnost hospodařila vyrovnaně:

a) zvýšit příjmy, například brigádou

b) snížit výdaje, například přestat platit za elektřinu

c) snížit výdaje, například ušetřit za alkohol a cigarety

HOSPODAŘENÍ - POJMY

Rozpočet – kontrolní otázky:

Co dělat s přebytkem rozpočtu domácnosti, aby se peníze v budoucnu zhodnotily?

- uložit si peníze na spořicí nebo termínovaný vklad u banky
- začít více utrácet za oblečení
- investovat, např. do bytu, který budu moct pronajmout
- pořídit si dalšího domácího mazlíčka a investovat do něj

HOSPODAŘENÍ - POJMY

Rozpočet – kontrolní otázky:

Co dělat s přebytkem rozpočtu domácnosti, aby se peníze v budoucnu zhodnotily?

- **uložit si peníze na spořicí nebo termínovaný vklad u banky**
- **začít více utrácet za oblečení**
- **investovat, např. do bytu, který budu moct pronajmout**
- **pořídit si dalšího domácího mazlíčka a investovat do něj**

HOSPODAŘENÍ

Metody aktivního vyučování

SNOWBALLING

- Metoda široce použitelná ve výuce, středně náročná na přípravu, ale snadná na vedení výuky
- Používá se ve výuce k opakování nebo rozvoji znalostí, dovedností a postojů
- Začíná se u jedince, postupně se nabalují pracovní týmy

Konkrétní příklad: Pro účely výuky o zodpovědném finančním rozhodování mají žáci rozhodnout, které výdaje jsou v rámci hospodaření domácnosti nutné a které ne

HOSPODAŘENÍ

Metody aktivního vyučování

SNOWBALLING

Napište 3 výdaje, do kterých byste rozhodně neivnestovali:

- nájemné
- platba za elektřinu, vodu, plyn, topení
- platby za telefony (i mobilní) a internet
- vybavení domácnosti
- potraviny
- jídla v restauracích a v podnicích rychlého občerstvení
- drogerie, kosmetika a kadeřnictví
- léky
- kouření
- školné a školní pomůcky
- běžné oblečení
- módní oblečení
- výdaje na dopravu nebo provoz automobilu (včetně jeho pojištění)
- údržba domácnosti či zahrady
- oslavy svátků (Vánoce, jmeniny, narozeniny)
- splátky půjček a kreditních karet
- pojištění
- platby na spoření
- koncesionářský poplatek za rozhlas a televizi
- potrava a péče o domácí mazlíčky
- kroužky
- kapesné dětem
- koníčky, sport, nákupy pro radost, kina a divadla
- dovolená
- předplatné novin a časopisů

HOSPODAŘENÍ

Metody aktivního vyučování

CASE STUDY

- Účinná výuková metoda, která odráží reálné životní situace
- Používá se jako technika intenzivní mezipředmětové, komplexní výuky, účelem je praktické propojení informací a poznatků
- Postup: Skupinové řešení připraveného případu

Konkrétní příklad: Pro účely výuky o finančním plánování necháme žáky naplánovat studijní pobyt v zahraničí s předpokládanými počátečními náklady a režijními náklady pobytu

HOSPODAŘENÍ

Metody aktivního vyučování

CASE STUDY

- *Příběh:*

Když jste se včera loudali s kamarády do školy, našli jste ve křoví u hřiště kufřík s 360 000 Kč. Chvíli jste se rozmýšleli, co s ním, a nakonec jste se ho jako poctiví nálezci rozhodli odnést na policii. O několik dnů později se ukázalo, že kufřík patřil vysoce postavené ženě z energetické společnosti DĚZ. Žena byla za navrácení cenného kufříku velmi vděčná a samozřejmě vám vyplatila nálezné, jaké vám přísluší podle občanského zákoníku – 10 % z ceny nálezu, tj. 36 000 Kč.

Dohodnete se s kamarády, že peníze společně utratíte, až vám bude 18 tak, že pojedete na super dovolenou. Prozatím je tedy potřeba peníze někam bezrizikově uložit, aby se pokud možno do té doby ještě zhodnotily.

- *Úkol:*

Jděte se zeptat do banky nebo zjistěte na internetu, jaké jsou možnosti pro výhodné a bezrizikové uložení.

HOSPODAŘENÍ

Metody aktivního vyučování

ROUNDS (KOLEČKA)

- Jedna z nejjednodušších skupinových vyučovacích metod
- Používá se kdykoliv ve výuce, metoda „rychlého aktivizačního způsobu“, jak zjistit znalosti žáků, jejich hloubku a rozsah prověřit...
- Postup: Mezi žáky v kruhu koluje míček, každý žák držící míček se má vyjádřit k danému tématu

Konkrétní příklad: Pro účely výuky o hospodaření domácností mají žáci uvést druhy výdajů, které znají v rodinném rozpočtu

HOSPODAŘENÍ

Metody aktivního vyučování

KOLOTOČ (CAROUSEL)

- Výborná vyučovací metoda, ale náročná po všech stránkách
- Používá se u starších žáků pro rozvoj verbální i neverbální komunikace, dále pro intenzivní „probrání“ tématu v celé jeho šíři
- Postup: Žáci (sudý počet) sedící ve dvou kruzích argumentují podle rozdaných karet s názory

Konkrétní příklad: Pro účely výuky o půjčkách a úvěrech - sepíšeme konkrétní životní situace, kdy si člověk/rodina může půjčku vzít a necháme žáky argumentovat, jaké je správné rozhodnutí

HOSPODAŘENÍ

Metody aktivního vyučování

KOLOTOČ (CAROUSEL)

Mladý pár

- kadeřnice, OSVČ,
příjem 20 000 Kč
- automechanik, zaměstnanec,
příjem 23 000 Kč
- měsíční výdaje vč. splátky
hypotéky 41 000 Kč

Do tři let plánují miminko.
Žena si chce ihned pořídit
koně.

Důchodci

- žena, příjem 7 500 Kč
- muž, příjem 9 800 Kč
2x týdně přivýdělek 500 Kč za
noční hlídání objektu synovy
firmy
- měsíční výdaje 12 000 Kč

Žena si chce po absolvování
předváděcí akce koupit parní
vysavač proti mikro bakteriím,
protože se jí v poslední době
hůře dýchá.

Absolvent

- čerstvý absolvent medicíny s
platem 18 000 Kč
- možnost přivýdělku na
nočních službách
- měsíční výdaje 12 000 Kč

Chce si koupit auto, aby mohl
pohodlně dojíždět za svojí
holkou z Kladna do Plzně.

- S podporou Ministerstva průmyslu a obchodu

Lenka Mužíčková

Generation Europe, z.s.

www.generationeurope.cz

t 739 255 012

@ lenka.muzickova@gmail.com